

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERȚIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondentele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Ridicarea crucii.

Duminecă, la 4/17 Iunie a avut loc ridicarea crucii și așezarea ei pe turnul bisericii noastre catedrale și parohiale din Arad, cu o deosebită solemnitate și asistență de public.

Se știe, că la biserica noastră se lucrează, pentru a fi restaurată, iar lucrările externe au ajuns până la acel stadiu, încât s'a ridicat crucea destinată înălțimii turnului.

Serviciul divin obicinuit, al utreniei și sf. liturgii; s'a oficiat și de astădată, în capela dela școala noastră din Pârneava și la capela dela Seminarul nostru diecezan.

După serviciul divin pornește dela capela seminarială la biserică, în piața Tököly, convoiul clerului nostru îmbrăcat în ornate și ducând sub baldahin pe P. S. Sa Dl Episcop.

Ami putut însemna pe următorii servitori ai Domnului, cari însoțeau pe Arhieru: P. C. Sa Dl R. R. Ciorogariu, M. O. D. D. George Popoviciu, V. Beleş, On. D. D. Alexe Vesalon, Vasile Olariu, Tr. Vătan și Gavriil Bodea, iar ca diaconi au servit D. D. Dr. I. Suci, Dr. T. Botiș, N. Mihulin și Cornel Lazar.

Atât în drumul convoiului solemn cât și la serviciul sfințirii și la sărutarea sf. cruci, a cântat corul seminarial, cu accentele-i dulci-armonice, sub conducerea d-lui Trifon Lugojanu.

După așezarea crucii și desvelirii ei și a globului de sub cruce, lucrare urmărită de public

cu emoție, la înălțimea mare a turnului, — a erupt în urale mulțime adunată la privesătea acelu act solemn.

S'a cetit apoi din înălțime pomelnicul, s'au golit și aruncat obicinuitele patru pahare, după care, convoiul slugitorilor altarului s'au întors, tot în cântecele rituale ale corului, la capela din Seminar.

După această înălțătoare serbare, mai mulți fruntași ai vieții noastre *românești* au fost poftiți la ospitaliera masă a P. S. Sale D lui Episcop, — între oaspeți a fost și Magnificul Domn Dr. N. Oncu, cel care alături de P. S. Sa mai mult a ostenit și ostenește pentru înălțarea Sionulu românesc.

Am privit cu multă mângăere și mândrie actul solemn descris mai sus; și nu mai puțin mulțumit ne-a fost sufletul, de a vedea progresul restaurării catedralei noastre, care este chemată să fie o podoabă în aceste părți, un loc înalt și luminat, spre care să se îndrepteze, la care să vină a căuta mângăere și nădejde, întărirea credinței, un însemnat număr de credincioși.

Recunoscători distinsului inițiator, și celor ce au venit cu dinarul ori cu munca lor să contribuiască la restaurarea sfântului locaș, privim cu mândrie crucea mântuitoare, strălucind din înălțimea acestui locaș al lui Dumnezeu.

Cauza

sterilității literare pe terenul teologic.

Cumcă teologia ca știința cea mai profundă și sublimă pe terenul productivității literare și a progresului științific stă în mod de tot paradox în urma celorlalte științe constant progresive, răbușul literar demonstrează pe deplin, căci și între sporadecele apariții e foarte puțin nou și original, ci mai mult studii de studii, prelucrări de pe prelucrări, copii de pe copii. Materialul constant înaintează, dar esențial totul e vechiu.

Cu toate că clerul nostru modern se compune în cea mai mare parte din bărbați capabili de munca spirituală, cari dispun de necesarele cunoștințe fundamentale, de tehnica expunerii și de dexteritatea stilistică cât și mai mult decât alte stări de timpuri necesare, totuși lipsa de interes științific se arată ca o bubă generală, de care toți pătimim.

După ordinea naturală, dela ale cărei principii trebuie să ne pornim la toate cercetările științifice, toate fenomenele reale și morale au cauzele lor eficiente, ce le-au produs; de aceea subzistența condițiilor necesare spre un progres științific literar ne mână să căutăm cauza bănuitei stagnațiuni, pe care o constat în sistemul științei teologice. Precum încălțămintele strâmte ni calicesc picioarele, actualul sistem prin îngustimea sa ne calicește nu numai intelectual, ci și religios-moral.

Teologia deși este cel mai vast și neexploabil teren științific, totuși până azi încă foarte puțin e prelucrat, căci pozitivismul dogmatic, care închide toate înțelesurile și eșirile explicative, a prefăcut-o într-o fortificațiune absolut neaccesibilă scrutarilor raționale. Întreaga dogmă esențială numai urzită de geniul clasic azi se crede și formal îndeplinită. Unele adevăruri fiind explicabile nu mai au lipsă de explicare, eără altele trecând de neexplicabile, sub o formulare de tot senzualistă și neconformă cu ideea cristologică și soteriologică sunt pecetluite ca misterii rezervate de ori ce pătrundere rațională, pe când în realitate se dau conform spiritului și ideii doctrinei lui Hristos în mod spiritual cu mai multă garanță de adevăr și atracțiune de credință interpretate.

Dară fiindcă sub acest metod de interpretare teologică întreaga dogmă trebuie să pierdă din formalismul interesat pentru cler și prin desvălirea esenței el nu profită nimică, de aceea studiul esențial se surghiunește ca un protestantism raționalist; și așa fiind totul încheiat și canonic sfârșit și sigilat, nu mai rămâne ce studia, ci trebuie de urmat stereotipei maxime: »crede

orb și nu cerca»; și în motivarea, ca mintea omului întemeiată prin păcatul lui Adam e oarbă pentru lumina d-zeștilor adevăruri, constă toată înțelepciunea teologiei noastre de azi.

Sărmană omenime! Nu e destul, că ești păcătoasă, nu e destul că zaci sub fatalitatea lui Adam, dară peste această soartă nefastă nici nu te poți ridica cu ochii inteligenței tale primite dela înțeleptul creator, spre realizarea misiunii finale, la adevărurile d-zești, dela a căror asimilare intelectuală depinde profunditatea credinței și în consecvență mântuirea ta. Dacă chestia stă în realitate în tocmai așa, atunci starea noastră intelectuală, morală și religioasă e de tot neconsolabilă și creștinismul poartă timbrul celui mai cras pesimizm — absolut incompatibil cu ideea lui Hristos, care ne provoacă la gravitațiune intelectuală zicând: »Apropiați-vă de Dzeu și el se va apropia de voi«. »Căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide«.

Nu încapă îndoială, că sunt și misterii, dară nu în teologie, ci în ordinea supranaturală, teologia însă are datoria de misiune, a se apropia cât se poate explicativ de dănele, ca rezervat să rămâne numai aceea ce nu se poate de loc explica; a crea însă misterii contrazice ideii de misiune. Deoarece înțeleptul creator ne-a dotat cu toate și cu atâte calități, cât ni-s de lipsă spre realizarea misiunii religioase, rezultă, că ceea ce avem de crezut, putem și trebuie să înțelegem, eără ceea ce nu înțelegem nici nu ni-i de lipsă spre scopul religios.

Precum numai alimentele consumabile, mistuibile și asimilabile sunt în stare a susține corpul organic, de pe aceeași eternă lege numai acele principii doctrinale pot nutri credința, cari pentru spiritul omului sunt interpretativ accesibile, pe când misteriomania produce numai atrofie sufletească.

Ca toate sunt și conceptele »misterii și supranatural« de natură relativă, căci nu tot ce a fost privit înainte de 1000 ani, de un misteriu neexplicabil, de un fenomen supranatural sau de o minune, poate și azi trece de atare, precum nici nu știm pozitiv, ce va rămâne până la urmă neexplicat, pentru că explicarea depinde dela cunoștință, eără cunoștința dela starea progresului științific. Precum se miră azi omul incult de cele mai simple prestațiuni spirituale, ce întrec nivelul vederilor zilnice de natură vitală, pe când cel învățat și profund în cunoștinți pătrunde cu spiritul său expansiv cele mai ascunse unghere ale ordinii naturale, altfel a cugetat omul lui Moise, altfel cugetăm noi și altfel va cugeta omenimea după un $\frac{1}{2}$ de milion de ani despre unul și același problem. Una stă însă fix și mai pe sus de toată îndoiala, că ca-

lea noetică afectează și nivelează admiterea mistereilor și a minunilor.

Materialismul de exemplu pretinde a explica toate din inerția și actualitatea materiei după legile naturale, dacă tocmai în conformitate cu dansele trebuie și materia să fie cauzată. Cine a cauzat-o nu poate răspunde, deaceia spre a scăpa din aceasta încurcătura neîndămănată, o declară de eternă. Tot după legile naturale, cu cari operează explicativ, ce este schimbabil nu poate fi etern, de aceea nici materia, care numai prin schimbare primește forme, nu este eternă.

Deci se prezintă cauza materiei ca un misteriu natural, care se explică de teologie prin admiterea cauzei necauzate de fire intelectuală.

(Va urma).

Constituțiunile apostolice.

(Urmare și fine).

Pe când cele șase cărți au caracterul unei trimeri (epistole) lungi, în introducerea căreia apostolii se prezintă ca autori, în celelalte însă întrerupându-se vorbirea se urmează ca epistola, la care cartea a VII-a se leagă ca o urmare, pe atunci cartea a VIII-a ia caracterul unei comisiuni de legi dătătoare. Apostolii se prezintă în această carte toți în corpore, urmând unul după altul și aducând câte o orânduială cu formula introducătoare: Eu, N. N. zic sau poruncesc. Singuraticile norme ale cărții se prezintă ca și niște *diataxe* a fiecărui dintre apostoli ce se află în fruntea lor. Chiar speciala formă de concepțiune a cărții a VIII-a abstrăgând dela multe alte cauze cu siguranță se poate conchide, că autorul cărții, respective redactorul ei (pentru-că e o colecțiune) e diferit de celelalte șase cărți. Precum se prezintă cartea, ca material și formă ea ar trebui să dateze din prima jumătate a secolului al IV-lea, de altcum mai multe părți constitutive ale ei dovedesc a fi de o origine mai veche, ceea ce dovedește minunat liturgia, care ca și cel mai prețuit mărgăritar demonștră că e de origine apostolică¹⁾.

După Drey să fi împreunat autorul cartea VIII-a cu celelalte VII, deloc după jumătatea secolului al IV-lea, din care timp și datează constituțiunile apostolice ca o colecțiune de sine stătătoare.

În cele următoare vom vedea cum caracterizează Drey²⁾ constituțiunile apostolice: »Pentru teolog îndeoseb amicul istoriei bisericești se înfățișează constituțiunile apostolice care ne dau o atât de învederată înfățișare a vieții bisericii și raporturilor sale cu bogate îndegetări, ca un op de care altul nu mai este. Cunosătorul istoriei dogmelor, află în dogmatica constituțiunilor o icoană fidelă dela dezvoltarea sistemului doctrinei creștine, până nemijlocit de erumperea azianizmului. Iubitóru liturgiei se va simți plăcut atins când poate admira cea mai veche formulă creștină de prea mărire alui Dzeu, în toată forma ei dela începutul secolului al IV-lea, în elementele ei esențiale însă cu mult mai veche, și deosebit acomodată fiind această liturgie la felurile trebuințe sufletești a multelor clase de oameni în cari o comunitate se poate împărți, în generalitatea și varietatea, prin care esprima toate felurile de pietate creștină, precum și puterea prin care pe cei prezenți îi face ca împreună să simțească, comun să se roage și lucreze, admirând prin toate acestea puterea creatoare a bisericii.

Scrutătorul istoriei dreptului canonic și urzirii bisericii, unde întreaga biserică în fazele ei prime: Corpul bisericii, conform timpurilor d'atunci, dinafară strămtorat, pe dinlăuntru însă prin adevărata iubire creștină și puterea perseveranței organizat pe baze solide... Schimbarea referințelor timpului și alte împrejurări au desființat, cea desființare a avut ca urmare atât o plângere cu lacrimi, cât și o sleire a spiritului comun creștinesc și bisericesc. Cu atât mai mult ne aducem aminte de o organizațiune ca aceasta, cu cât abia se mai poate restabili, a se suplini prin nimic nu se poate. Este tot însă constituțiunile ne reprezintă icoana bisericii orientale din mijlocul secolului al treilea până către mijlocul secolului al patrulea, nimic nu este mai nou din toate particularitățile ei, mai vechiu, însă multe, ceea-ce din asămănarea cu alte scrieri vechi se poate învederă, ce nu cade în clasa aceasta aparține perioadei amintite. Constituțiunile umplu un gol simțit în șirul izvoarelor istoriei bisericești, pentru-că tocmai dela mijlocul secolului al III-lea până către mijlocul secolului al IV-lea ne lipsesc mai ales datele.

Dintre edițiunile constituțiunilor apostolice mai bune și vechi este a lui *Cotelier* (*Cotelierius*) tipărită la Paris 1672 (apoi din nou editată la Autwerpen și Amsterdam). Pe lângă textul original grecesc în traducere latină mai are această ediție și bogate adnotațiuni. În timpul mai nou sunt edițiunile 12 de *Ulzen* (1853) și *Lagarde* (1862).

¹⁾ Probst, die Liturgie der ersten drei christlichen Jahrhunderte S. 231. ff

²⁾ Opul c. pag. 198 sq.

După împrejurări mă voi sili a da în traducere unele capitole privitoare la rit și altele, care le voi afla de instructive și interes pentru frații preoți și iubitorii teologiei.

Ioan Nicorescu.
paroh ort. rom.

Act comemorativ

făcut cu ocazia deschiderii Expoziției Generale Române.

„Eu, Carol I, cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Domn Stăpânitor și Rege al României, împlinind cu ajutorul Atotputernicului, 40 de ani a Domniei mele, în care vreme, cu mare și multă dragoste pentru țeară și neam, am lucrat împreună cu credinciosul și iubitul meu popor, pentru cucerirea desăvârșitei neatârării și pentru întemeierea Regatului României, alipind de nou, după multe veacuri, Dobrogea lui Mircea cel bătrân, Statului român și împingând astfel hotarele țării peste Dunăre până la Marea Neagră.

Voind a lăsa celor ce vor veni după noi, o amintire trainică a celor petrecute în acești 40 de ani, și tot de odată a arăta atât poporului român, cât și neamurilor străine ceea ce cu toții am făcut, cu mare râvnă și neobosită muncă, trecând prin multe zile grele, atât Eu, Regele, ajutat de credincioșii mei sfetnici și dregători, și cei mutați dintre noi, și cei cari azi stau împrejurul Scaunului Domniei Mele, precum și întreg poporul, care pururea s'a arătat muncitor, înțelept și supus legilor în vreme de pace, ca și viteaz în zilele de luptă.

Hotărât'am și am poruncit împreună cu ministrii mei și cu aleșii țării, cari alcătuiesc Senatul și Adunarea Legiuitoare, ca pe dealul și pe câmpul Filaretului, într'un loc odinioară mlăștinos și părăsit, să se sădească o grădină mare și frumoasă, care să fie pentru locuitorii muncitori din acea parte a Bucureștilor, un loc de odihnă și de petrecere în zile de sărbători, și care spre amintire să poarte în veci numele meu.

Iar în acea grădină să se ridice multe și mari clădiri, unele vremelnice, iar altele statornice și desăvârșite, în care să se adune și comorile din trecutul neamului românesc și cele din zilele noastre și să se arate tuturor, pământeni și străini, rodul muncii și al ostenelelor poporului român și toate bogățiile cu cari Dumnezeiasca Pronie ne-a împărțit atât cele ascunse în ape sau în fundul pământului, cât și cele de pe munți și de pe dealuri și cele cu belșug în fiecare an ne dau holdele mănoase și rodnice ale acestei țări binecuvântate și cari toate prin munca și hărnicia iubitului meu popor ies la lumină, se adună și se grămădesc, crescând pe fiecare zi avuția moștenită dela părinți spre a o lăsa mai mare urmașilor noștri, cari la rândul lor, cu ajutorul lui Dumnezeu, vor merge tot mai înainte pe calea propășirii, a fericirii și a măririi.

Și ca să fie cu noi mila și ajutorul Domnului și Mântuitorului nostru la această lucrare, clădit'am din temelie pe dealul Filaretului, în locul bisericii vechi și dărăpănate a sfântului Nicolae, altă biserică nouă lucrată întocmai după asămănarea sf. Nicolae din Iași zidită de repositatul întru fericire Domn al Moldovei, Ștefan cel Mare.

Făcut în scaunul domniei, orașul București, în anul dela Mântuitorul nostru Iisus Hristos 1906, luna Iunie în 4, iar al domniei mele al patruzeci și unulea“.

Sistemul Gabel de cetit-scris.

Dupăce Vener. Conzistor diecezan a aprobat manualul d-lui *Iuliu Vuia*, aplicarea în limba română a sistemului Gabel, credem că este de interes, îndeosebi pentru învățătorii noștri, să cunoască măcar prin câteva indicațiuni generale acel sistem.

Despre iuțeala, cu care se poate învăța cetitul-scrisul, cu ajutorul acestui metod, zice învățătorul Sajó Sándor, recenzent oficios: „15—16 minute a durat prelegerea (cu elevi cu totul neștiutori de ale școlii și învățăturii); la sfârșitul căreia 30 copilași scriau și citeau de tot curgător, următoarele litere și cuvinte (ungurești): i. v. s. ir. ri. is. si. sir. ris.“ Aplicat la soldați analfabeți, metoda Gabel a dat, după mărturisirea aceluiaș recenzent, rezultatul: „Am fost de față eu, într'ă șeasa oră de instrucție și am văzut cu ochii mei, cum scriu toți, după dictare, fără greșală, curat și cu trăsături neescepționabil de frumoase, următoarele popozițiuni: „Francisc Iosif Intâiul, Regele apostolic al Ungariei. Pentru dânsul și pentru patrie dăm și sângele nostru“.

După arătarea rezultatelor aplicării sistemului Gabel de cetit-scris, să indicăm elementele procedurii:

Lecciónea începe prin apercoperă sunetelor din partea elevilor. Sunetele se leagă apoi de literele începătoare ale numelor unor elevi, astfel, că la sunetul *i* de es. va răspunde elevul *Ilie*.

A doua treaptă este imbinarea literelor. Învățătorul pune alături, de es. pe elevii *Onea* și *Manole*, apoi imbinând „numele lor“, alcătuiește cuvântul *om*.

Pe treapta a treia, se va redă în scris, pe tabelă, nu litera, ci o imagine apropiată și senzibilizatoare a unui sunet. De es. pentru sunetul *r*. se va face pe tablă (rudimentar) ca o gură deschisă a unui câțel, care se hărăe (apropiat de forma grafică *r*.)

Treapta a patra, ultimă, este treapta exercițiului, care se face cu „roata Gabel“; o roată mobilă, cu litere mobile.

Sajó Sándor spune despre acest sistem (Gabel), că față cu toate cele anterioare prezintă avantajul, că e simplu, clar, natural, poate fi învățat de ori cine după o singură lecție, căci nu dă nimic de prisos, nici povestiri, cari mai târziu ș'asa se uită, ci numai sunetele și semnele lor.

CRONICA.

La examenul de calificare învățătoarească, ținut în săptămânile trecute la institutul nostru pedagogic, s'au prezentat 34 candidați, dintre cari au primit diplomă 22; dintre aceștia 19 sunt din elevii cari au absolvit cursul pedagogic în acest an (dintre 25, nr-ul total al elevilor acelui curs).

Școala de fete cu internat din Arad și-a ținut examenele de sfârșitul anului școlar 1905/6 Vineri și Sâmbătă. Atât prezentarea elevelor cât și pregătirea lor, judecându-se după examinare și răspunsuri, ni-au cauzat adevărată mângâiere și mulțumire. Recunoștință se cuvine pentru aceasta atât direcțiunii internatului și școlii, cât și forțelor didactice aplicate la acel institut.

Într'ună din salele institutului sunt expuse lucrările de mână ale elevelor, în cari vedem adevărată artă manufacturală și românească.

În bună direcție e pornită această școală, Dumnezeu să ajute progresul ei, căci oamenii din frunte sunt harnici și devotați. *Un părinte.*

Cărți aprobate. Veneratul Consistor diecezan, în ședința sa dela 22 Decembrie v. 1905 a aprobat manuscrisele învățătorului Iuliu Vuia de: „Abcedar“ (p. I. și II.) lucrat după metoda sunetelor vii a lui Iuliu Gabel; o „Instrucțiune metodică necesară la acel Abcedar; precum și aceea, că din textul părții întâi a Abcedarului o parte s'a aprobat și ca text pentru „Tabele de părete“.

Reducerea pe căile ferate. Călătorilor, cari vor merge să viziteze Expozițiunea generală din București, se vor vinde *dela data ce se va fixa ulterior bilete de ducere și întoarcere* pentru București și înapoi deocamdată cu o reducere de 30 la sută din prețul biletelor trenurilor de persoane.

Reducerea, după asigurarea ce ni-s'a făcut, mai târziu va fi de 50%, adevă pe timpul de toamnă, când am povățuit deja publicul nostru să viziteze expoziția, care atunci va fi pe deplin terminată.

Aceste bilete vor fi valabile atât la trenurile de persoane sau mixte, cât și la trenurile accelerate, afară de trenurile 5, 6, 7, și 8 (de lux).

Întreprinderea călătoriei în stațiunile intermediare nu se admite cu aceste bilete.

Pentru copii între 4 și 10 ani se vor elibera bilete speciale de ducere și întoarcere cu prețul de jumătate din prețul redus și având pe ele imprimat cuvântul „copil“.

Biletele de ducere și întoarcere, fie pentru adulți, fie pentru copii se vor elibera numai dacă odată cu ele se va cumpăra dela aceeași casă de bilete cel puțin un număr egal de bilete de intrare în Expozițiune.

Biletele de dus și întors vor fi valabile 6 zile numărate dela data ștampilării până la a șasa zi, ora 12 din noapte.

Colorarea biletelor de dus și întors va fi:

Albastră pentru clasa I, albă pentru clasa II și roză pentru clasa III, toate cu tiparul roșu.

La ducere se va perfora și reține de personalul de tren partea superioară a biletelor, iar la întoarcere parte inferioară. (Ministerul lucrărilor publice a propus comisariatului general al Expoziției ca mijloc de convingere că persoanele care vor să beneficeze de reducerile de 50 la sută pe C. F. R., vin într'adevăr

pentru a vizita Expoziția, să fie obligate aceste persoane ca odată cu cumpărarea biletelor de tren, să ia și câte un bilet pentru intrarea în Expoziție în zilele de lucru și câte unul pentru intrarea în zile de sărbători.

Aceste bilete se vor găsi la toți șefii de stațiuni ale Căilor ferate române.

Sibiu, 12 Iunie st. n. 1906. Delegatul Comisariatului General: *Dr. C. Diaconovich.*

Cronică bibliografică.

Pentru țărani de *Nicu Stejărel*, un volum de povestiri în proză și versuri (149 pag.), din viața țărănească, foarte instructive, conținând povestiri de conținut și cu tendințe de moralizare, — a apărut și se află de vânzare la „*Tipografia diecezană*“, cu prețul de 1 cor. exemplar.

O recomandăm cu toată căldura.

Sămănătorul nr. 23: O nouă poetă (D-na Farago), de N. Iorga. — Cerna: Isus (poezie). — Em. Gârleanu, Frații (nuvelă). — Elena Farago, Unui ștejar (poezie). — Căpitanul Al D. Sturdza, Onoarea ofițerului român. — C. Săulescu, Eu n'am nimic cu lumea noastră (poezie). — Virgil Caraivan, Aliman Voinicul (poveste). — N. Iorga, Cronică. — Icoane: Aurarii spălând aurul, și Dorobanții.

Viața Literară nr. 23: Literatura de Moși, de Il. Chendi. — Bradul, Nu aruncă inima ta (poezii) Ion Gorun. — Alte vremuri, de George Stoica. — Magdalena (poezie) Const. Mironescu. — Salomea (dramă) Oscar Wilde. — Iubire mută, de Andrei Naum. — Cronică literară, E. Lovinescu. (? Intr. Red.) Cronică artistică, V. Cioflec. — Cronică dramatică. — Cronică muzicală, Gheorghe Ștefănescu. — Omer și Osian (poezie) B. Constantinescu. — Doamne ajută-ne (nuvelă) R. Cioflec. — Informațiuni literare, artistice. Bibliografie.

Albina nr. 36: Iubileul României. — Sofia Nădejde, Negoțul la sate. Florea Cristescu, Povestea neamului nostru. — Rădulescu-Niger, În Iunie (poezie). — R. V. Plivitul viei. — Radu, Prăpădenia unui oraș. — Irina Popescu, Agricultură. — G. Teodosiu, Cântec de primăvară (muzică). — Căsătoria Regelui Spaniei. R. Alcoolul și exercițiile fizice. — Dela Carol, dări de seamă. — Bibliografie. — De pe Domeniile Coroanei. — Dela sate, etc. — Mai multe ilustrațiuni (M. S. Regele, etc.)

Junimea Literară (Suceava) nr. 6: Iubileul „Convorbirilor Literare“, un cuminte articol de George Tofan. — Ciocărliei (versuri) de Rotică. — Ideea latinității în istoria română (urmare). Iancu I. Nistor. — Cucule, pasere blândă (versuri) V. Loichiță. — Vestire (versuri) G. Rotică. — Poarta țarinei când trec (versuri) V. Loichiță. — Dor (versuri). Filat. — Cronică, George Codrean. — Notițe bibliografice, de N-r.

Concure.

Pentru stațiunea învățătoarească-cantorală din comuna **Topa de sus**, protopopiatul Beiușului, cu termi de alegere pe **6/19 August** a. c.

Salarul învățătoresc este: 600 coroane, locuință, grădină 1000 stângeni □ 12 metri de benfecie din care și sala de învățământ se va încălzi, beneficii cantonale dela mort mic 40 fil. dela mort mare 1 coroană.

Cvivevenalele după serviciu de 5 ani în aceasta comună numai din ajutor dela stat.

Doritorii de a ocupa stațiunea aceasta se-și adreseze documentele recezute comitetului parohial însinuându-le până la 5/18 August a. c., oficiului protopopesc gr. or. rămân al Beiușului.

Până la acest termen au a se prezenta și la serviciul divin în vre-o Duminecă ori sărbătoare să-și dovedească desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial din Topa de sus, ținută la 4/17 Iunie 1906.

Vasiliiu Papp

par. preș. com. par.

In conțelegere cu mine: *Gavril Cristea* adm. protopop

—□—

Georgiu Pogan

not. com. par.

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala a II-a de băeți din **Ternova**, (protoprezviteratul Șiriei) devenită vacantă prin decederea învățătorului Crăciun Ignuța, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

1. Salar fundamental 600 cor. 2. Pentru scripturistică 6 cor. 3. În lipsă de locuință în natură relut 40 cor. 4. Folosința unei jumătăți din grădina școalei estimată în 30 cor. 5. Spesele pentru conferință 20 coroane. Dela înmormântări unde va fi poftit, va primi câte una coroană. Strana va fi deobligat a o prevedea fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați a se declara de când își formează dreptul la cvivevenal, care se va cere din visteria statului, în sfârșit ca recursese ajustate cu estras de botez din care să se dovedească, că respectivul e de religiuinea gr. ort. rom. precum și testimoniu de cvalificațiune, adresate comitetului parohial din loc au să se înainteze P. On. Oficiu protoprezviteral mai sus numit, având a se prezenta recurenții în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședița comitetului parohial gr. or. rom. din Târnova, la 14/27 Mai 1906.

Georgiu A. Poitoc

preș. com. par.

In conțelegere cu cu: *Mihail Lucuța* protoprezviter

—□—

Theodor Drecin

not. com.

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei **Selegeni**, se escrie concurs, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: a) usufructul alor 16 jugh. pământ; b) birul, dela 90 case câte o măsură de cucuruz sfărmat, sau 2 cor. în bani, ear dela jeleri câte 1 cor; c) stolele îndatinete, anume: botez 1 cor. estrase 2 cor, înmormântări mici 2 cor. ear dela 7 ani în sus, dela 6 cor. în sus, după cum va fi ceremonia poftită, dela slujbe câte 40; d) cvartir comod, cu supraedificate și grădină; e) întregirea venitelor dela stat, după cvalificațiunea celui ales.

Dările după pământ, le va suporta cel ales.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursese ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial, să le subștearnă până la termenul fixat, la oficiul ppsc gr. or. rom. din Buttyin (Arad m.) având a se prezenta în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Din ședința comitetului parohial din Selegeni, ținută la 24 Mai (6 Iunie) 1906.

Fabrițiu Bodea

adm. par. preș. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Georgia* protoprezviter.

—□—

Ilie Moțu

not. com. par.

1—3

În vârtutea înaltului ordin conzistorial cu Nr. 2182/1906 se escrie concurs, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare, pentru stațiunea inv. din **Mănerău** pprezbiteratul lenopolei, pe lângă următoarele Emolumente:

1) Salar în bani gata 380 cor. 2) 14 șinice bucate (jumătate grâu jumătate cucuruz) estinate în 154 cor. 3) 8 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ 112 cor. 4) Pentru conferințe 20 cor. 5) Pentru scripturistică 6 cor. 6) Pentru curatoriat 10 cor. 7) Locuință acomodată cu grădină de legume.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt datori a-și înainta recursese instruite cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Mănerău în termenul precizat la P. On. Oficiu ppsc al lenopolei în Șiria (Világos) și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf-ta biserică din Mănerău spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Alegândul va fi obligat a ținea regulat școala de repetițiune și a conduce strana fără alta remunerațiune, iar la înmormântările unde va fi poftit a participa pe lângă taxa uzitată.

Dat din ședința com. par. rom. ort. din Mănerău ținută la 10/23 Aprilie 1906.

Romul Popovicu

par. preș. com. par.

In conțelegere cu: *Mihail Lucuța* adm. ppsc inpec. școlar confesional.

—□—

Toma Sirca

inv. not. com. par.

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din comuna **Bocsig**, devenită vacantă prin trecerea la cele eterne a fostului învățător de pie memorie Ivantie Vidu prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente și condițiuni:

1) Salar fundamental 600 cor. 2) 6 stângeni de lemne pentru școală și învățător. 3) Pentru scripturistică 6 cor. 4) Conferința inv. 20 cor. 5) Locuință cu 2 chilii, cuină și grădină de legume, grajd și cocină. Dintre recurenți aceia cari vor și conduce cor vor fi preferiți.

Recurenții sunt provocați, ca recursese lor ajustate conform legii dimpreună cu toate documentele de lipsă să le subștearnă P. On. Oficiu proloprezbiteral al lenopolei, în Világos (Șiria) sub decursul termenului sus indicat și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sfânta biserică din Bocsig spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat în ședințele comitetului parohial gr.-or. din Bocsig, ținută la 1 April st. n. 1906.

Alexandru Papp

preș. com. par.

In conțelegere cu: *Mihail Lucuța* adm. ppsc inspect. școlar confesional.

—□—

A. Borlean

not. com. par.

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala de fete din comuna **Seceni**, (pprezviteratul Timișorii), se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: In bani gata 600 cor. 2. Pentru scripturistică 10 cor. 3. Pentru conferință 24 cor. 4. Cvartir și grădină de legume. 5. 32 m. lemne, din care 12 m., pentru încălzirea salei de învățământ. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. în biserică 2 cor.

Alegândul învățător nu poate reflecta la adaus cvivevenal înainte de împlinirea alor 5 ani de serviciu în aceasta parohie. Anii de serviciu din altă parohie nu se vor lua în conziderare.

Dela recurenții se recere e valificațiunea prescrisă de lege. Alesul va avea se provadă strana stângă ca cantor, a instrua și conduce cor. vocal.

Recursele adresate comitetului parohial sunt a se așterne P. On. D. Dr. Traian Putici pprezviter în (Temesvár-gyárváros), ear recurenții vor avea să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică d'aici, însă nu în ziua alegerii, — spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. din Seceani, ținută la 23 Mai v. 1906.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprez. Dr. Tr. Putici inspector de școale

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei a doua din **Beba vechi**, tractul B. Comloș se publică concurs amăsurat dispozițiunilor Ven. Consistor cu termin de alegere pe ziua de **20 Iulie v. 1906.**

Venitele sunt: Usufructul sesiunii a doua, care e în vacanță și constătătoare din 30 de jughere, care aduce anualminte 1000 de coroane. Stolele îndatinat cari fac 300 de coroane. Birul preotesc 150 de coroane. anual. Toate acestea fac suma 1450 coroane și ajutorul dela stat după clasificatiunea celui ales. Casă parohială nu este. Contribuția precum și toate dările le va suporta cel ales, care va fi îndatorat a catehiza fără altă remunerațiune dela parohie în școalele din parohie. Serviciul divin precum și toate funcțiunile în și afară de biserică le va săvârși cu actualul preot alternative după rândul săptămânii.

Parohia fiind de clasa primă, reflectanții sunt poftiți, ca recoursele ajustate conform Regulamentului adresate Comitetului parohial să le substearnă oficiului pprezviter gr. or. rom. din B. Comloș, având a se prezenta în atare Duminecă ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cant și oratorie. La caz de nu se vor prezenta recurenți cu e valificațiune de clasa primă, se admit la candidare și cei de clasa a doua.

Din ședința comitetului parohial ținută la 6/19 Mai 1906.

Dimitrie Blaga
par. preș. com. par.

Antoniu Blagoe
not. com. par.

în conțelegere cu mine: *Paul Miulescu* protoprezviter.

—□—

1—3

Nr. 352/906.

Spre scopul conferirii de **stipendii** din „**Fundațiunea lui Gozsdu**“ pe anul școlar 1906/7 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți militari la armata comună și honvezi — se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

- a) că sunt fiii de cetățeni ungari și aparțin bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere estrasul din matricula botezaților, provăzută cu clausula parohului competent, că și de prezent aparține la biserică greco-orientală română —
- b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să substearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1905/6, ear cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut; că nici averea

- c) proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul diregătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă și date positive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, ear dacă nu ar fi acolo preot ori ar fi nruđit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

Dacă concurentul a intrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa întru timp și despre purtarea sa morală pe acest — timp.

3. Fiecare concurent are să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voește a continua stadiile, cum și aceea dacă are și alt stipendiu.

4. Cei ce voiesc să studieze în străinătate au să arete necesitatea de a face studii în străinătate ca în cazul dacă li-se va votă stipendiul să se poată îndată esoperă concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școalelor militare de cadeți, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiunilor stabilite în acest concurs (p a) c), 2, 3, 6, 8, și 9) numai atunci se vor estradă comandei școalelor militare, dacă concurentul va documentă că este privit de elev regulat la respectiva școală de cadeți.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunei lui Gozsdu Budapest VII, Holló utca 8 sz. **până la 5 August n. c.**

7. Totodată se provoacă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea rigoroaselor și câștigarea gradului de doctor, că până la terminul susindicat, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1905/6, căci altcum li-se va sista stipendiul, resp. nu vor căpăta ajutorul.

8. Petițiunile cari nu sunt instruate cu documentele susamintite sau sosite după terminul scris, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul espedării regulate, fiecare concurent să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunei lui Gozsdu ținută în Iunie 1906.

Comitetul.

—□—

2—3

Cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“ se escrie concurs pentru îndeplinirea stațiunei învățătorești dela școala confesională din **Becicherecul-mic** (pprezviteratul Timișorii).

Emolumentele anuale sunt: 1) în bani gata 600 (șasesute) cor. plățibile lunar anticipativ; 2) pentru lemne 30 (treizeci) cor.; 3) pentru conferință 10 (zece) cor.; 4) pentru scripturistică 10 (zece) cor.; 5) cortel liber cu 2 odăi, grădină și aparținătoarele; 6) pentru curatorat și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască; 7) dela înmormântări, când va fi poftit, 1 (una) cor.; 8) cvinvenalul se obligat a-l răspunde comuna bisericască numai după un serviciu neintrerut de 5 ani în această comună. Alesul e obligat a provedea și cantoratul fără alta remunerație.

Recursele ajustate cu documentele despre e valificațiunea prescrisă sunt a se înaintă la Prea on. oficiu pprezviteral în Temesvár-Gyárváros.

Recurenții vor avea să se prezente. însă nu în ziua alegerii, în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Becicherecul-mic la 22 Mai (4 Iunie) 1906.

Comitetul parohial.

Cu consenzul ppreb *Dr. Tr. Putici* inspector școlar.

—□—

2-3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului vacant învățătoresc din **Ilteu** prin aceasta se publică concurs cu termenul de recurgere **de 30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele necoțiate cu acest post sunt: 1) Salar 600 cor. 2) pentru curatorat 20 cor. 3) pentru scripturistică 4 cor. 4) 8 stânjeni de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ, 5) cvartir și grădină.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, ca recursele lor instruite cu documentele de cvalificațiune cu testimoniu despre absolvirea alor 4 clase medii precum și cu certificat relativ la capacitatea de a conduce cor și adresate comitetului parohial din Ilteu să le susțină în termenul concursual P. onor. oficiu ppopesc în M.-Radna, iar dâșii să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în s-ta biserică din Ilteu spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Ilteu, din ședința comitetului parohial ținută la 3 Iunie n. 1906

Augustin Grozescu
președinte

Petru I. Binchici
notar

În conțelegere cu: *Procopie Givulescu* pprezviter, inspector școlar.

—□—

2-3

Prin înalta rezoluțiune a Ven. Consistor diecezan Nr. 1756/906, s'a decretat sistemizarea unei capelanii temporale pe lângă veteranul paroh Toma Micșa din **Alios**, protoprezviteratul Lipovei, deci pentru îndeplinirea acestei capelanii temporale, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia diecezană „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu aceasta capelanie sunt: 1. Una sesiune parohială din 30 jugh. castast. 2. Un intravilan de un jugher castast. 3. Birul și ștolele usuate. Din toate aceste venituri și legatele împreunate cu aceasta parohie, între care se înțelege și întregirea dotației dela stat ce o primește parohul nu altcum și

ajutorul ce i se va da capelanului, vor beneficia și respective se vor împărți între paroh și capelan în părți egale. Alegândul capelan va supori și dările după partea sa de beneficiu.

Se observă că alegândul capelan va avea să provadă și catihizarea la ambele școale ale noastre din Alios, fără alta remunerațiune. Dela recurenți se recere cvalificațiune de cel puțin pentru parohii de cl. II, recurenții cu cvalificațiune de cl. I, vor fi preferiți.

Recurenții se avizează, ca recursele lor ajustate cu documentele prescise de cvalificațiune adreseate comitetului parohial din Alios, să le înainteze până la termenul sus indicat subscrisului protoprezviter în Lipova (Lippa), precum și să se prezinte, cu observarea §-lui 18 din Regulamentul pentru parohii în s. biserică din Alios, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și a se face cunoscut poporului.

Alios, 12/25 Martie 1906.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Voicu Hamsea* protoprezviter

—□—

3-3

Licitațiune minuendă.

Pe baza decisului Ven. Consistor diecezan dto 24 Mai st. v. sub Nr. 2135/1904, se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru zidirea sfintei biserici din **Toc**, protopopiatul Radna, care se va ținea Duminică la **25 Iunie (8 Iulie)** a. c. la orele 11 a. m. în localitatea școalei din loc, cu prețul de esclamar 12,326 cor. 51 fl.

Reflectanții înainte de licitațiune au să depună vadiu de 10%_o-te, în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile.

Se observă, că piatra și cărămida de lipsă la zidire o dă comuna bisericcescă, iar acel licitant care va lua în întreprindere zidirea, are să restituie 120 cor. pentru planul și proiectul de spese. Planul de zidire și proiectul de spese se pot vedea în cancelaria oficiului parohial din loc.

Toc, la 6/19 Iunie 1906.

Vasilie Neiculescu
preș. com. par.

Teodor Savu
not. com. par.

—□—

1-3

„Janus“ institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,
este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață“
pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea cărora accidentalul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Premii eftine. Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duiel și sinucidere după 5 ani.

Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000,000 cor. | Averele institutului 31.000,000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000,000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric.

Derchengasse Nr. 17. (N-rul Telefonului: 422).

(20)